

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütőrtökön és szombaton délel. Ára évnegyre 3 ft. o. ó. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. ó. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

A „nyitlitter” cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvnyomda, STEIN J. könyvkerekedése.

Kolozsvár, aug. 20. 1866.

(D.) Mindjárt éve telik, hogy Schmerling államminister, és az anyagi s szellemi kérdésekkel egyaránt politikai tökélet üző rendszere megbukott.

Azon sok, nagy hibák közt, melyet ő rajtunk elkövetett, s melyek az őt követő kormány alatt is kevésbé lehettek még elenyészlette; egy szembe ötlő hiba volt az, a mi a kolozsvár-brassói vasutal elkövetett.

Évtized óta már készen áll részvényes társulat, vállalkozó töképezések, hogy e vasut megnyitassák, melynek építését a fejedelem ígérete biztosítja, melynek szükségessé voltát katonai és laikus szaktekintélyek emlékirataikban s hivatalos munkálataikban bebizonyítják, melynek sürgető volta mellett a magyar királyság minden nyilvános közege s országgyűlése is szót emelt; s mely ha Schmerling ur gyermekies politikai eselszövénye által nem akadályoztatik, ma össze volnának kötve Galaczon át a Feketetengerrel, kereskedelmünk s árucikkjeink eddig élénk forgalomban lennének a keleti piacokkal, s a birodalom hadi erejének gyors tovább szállítására, melyet maholnap a keleti kérdés igénybe vehet, egy oly utvonallal volna rendelkezés alatt, mely az ország szívén vonulván át, a betörő ellenséggel mindig szemben irányul, s így az által mindig csak végrészei, soha sem egész vonala dominálhatók.

A helyett Schmerling ur csupán azért, mert a magyarok elleni ellenszenvétől buzdítatva, egy pohár champagner mellett centralista istájpainak megígérte, elkezdett a status költségen, miután magán vállalkozó nem akadt, egy utvonallal a Maros-völgyén, mely ha készen volna is, a Vaskapun, Bánáton és Vöröstoronyon betörő ellenség kelet felől pár nap alatt az egész vonalt hatalmába kerithetné, és így tulajdonképp a támadó ellenség javára készült volna azon ut, melyen át az ellen fegyvereseit perczek alatt lökhetné be Magyarországra és Erdély szívébe; mialatt az osztrák sereg N.-Várad vagy Gácsország felől farsztó gyalogolással s lassu fogatokkal nyomulhatnának fogadására; de mit értek a stratégiai szempontok, mit a kereskedelmi érdekek szemben a mindenható centralista azon eszméjével, hogy a birodalom összeolvasthatatlan elemeinek összegyűratásával egy vegytani lehetlenséget lehetővé tegyen, s így a század egy új alchimáját fölfedezze?

Experimentáló, s kicsinykés politikát üző kormányférfiai miatt utóbbi időkben sok mindentől elkésett Austria. Csak most láttuk a gyűtűpuskák sikerteljes használhatóságát, mondják, hogy Austria meg volt kínálva e találmánnyal, de Schmerling ur a milliókat politikai kísérletekre költé, s pazarlásait a hadsereg érezte meg; láttuk a porosz vezérlethen jelentékeny szerepét a hordozható távirtdáknak, mondjuk-e, hogy ez eszme már 19 év előtt fel volt fedezve a magyar királyságban, s egy magyar politikai lap a „P. Hirnap” 1849-iki júliusi számaiban volt legelőbb említés téve egy pár cikkben ezen fontos és a hadvezérlésre nézve sokat ígérő fölfedezésről. Annak is, ennek is a porosz vette hasznát; így járunk talán végre a vasutal is, akkor fogják megkésztíteni, mikor már a keleti kérdés felett is balvégzetű csaták után kibékültek, holott ha talán biztos vasutakon gyorsan lehetne szállítani a hadcsapatokat, hadi szereket s élelmeket, a szerencse fegyvereinkhez szegődnek, mert hisz gyűtűpuskáink már lesznek, midőn használhatóságukat kárunkon tanultuk meg, s így jó volna, ha legalább már vasutunk használhatóságát diadalaink által tapasztalhatnók.

Im az orosz Galiciára ásitó, a porosz egy secundogeniturát, ki tudja minő tervekkel, ültetett hospodári székbe a Duna torkolatnál. A kolozsvári vasut legelső vállalkozója kész volt e vonalt Brassón át az ojtózi városig, s egy szárnyvonallal Szebenbe a Vöröstorony felé, sőt a legelső ajánlat szerint más szárnyvonallal M.-Vásárhely felé Galiciának irányozva — kiépíteni. Mily bizvást sikerült volna e terv azóta, s most meg volna nyitva mindenfelé a közlekedés, s ha a keleti s talán még egy északi kérdés is érin-

tené a birodalmat, kelet és észak felé minden utszorosunkat egyszerre fegyveres erővel elláthatnók a leggyorsabb vasuti szállítás által.

A mostani kormány, mely Austriában a 14. §, Magyarországon pedig absolut hatalom folytán szabadon rendelkezik, legalább ez egy emléket emelhetne volna provisoriumának, hogy ezen vasutat, melyre vállalkozó most is van, s melyre Austriának tán a legközelebről bekövetkezhető keleti mozgalmak esetére stratégiai tekintetben egy akkora szükség lehet, a mekkora lesz béke esetében államgazdászati tekintetekben — építtetni kezdte volna. E részben az erélyességre nézve példát lehetne venni Schmerling urtól, ki bár vállalkozó nem talált az arad-szebeni utra, s bár az államnak éppen nem volt pénze, mind a mellett ingje árán is nyakra-főre neki fogott kedvencz arad-szebeni vasutjának.

A kolozsvár-brassói utra van pénz, van vállalkozó, államnak és hazának szüksége van rá, ezenkívül a magyar királyság legnagyobb részében szűk termés és roppant anyagi kimerültség és pénztelenség, annyira, hogy a legszegényebb osztályok újból éhhalál elé néznek, s im ezen vasut építésének megkezdése milliókat hozna be a külföldről s népiünk munkaerejét új pénzforrás közvetítésére hasznosítaná, a fenyegető inséget jótékony pénzforgalom által szelidítené, még ez évben is három, csaknem négy hónapig folyhatnának a földmunkák s a szegény osztály munkához és életmódhoz juthatna!

Mi gátolhatja most e vasut megépítését, holott a döntő körökben is meggyőződtek, miképp ugy hadtani, mint kereskedelmi szempontból ezen utvonallal nemcsak az illető országnak, de az egész birodalomnak multhatlan szüksége van?

Mintha a Schmerling-rendszer elszállott szellemének áspis kigyói ígérete alatt állnánk, mozdulatlan vagyunk azóta egy helyben; nem haladhatunk sem anyagi, sem szellemi tekintetben; az uralkodó Felső múlt szeptemberi manifestumában kimondá a nagy eszmét, de a körülöttünk minden úgy van, a mint Schmerling megalkotá.

Vajha az alkotás terén látnók már a m. kormányt, s különösen vajha mostan is teljeshatalmát arra használná fel, hogy a kolozsvár-brassói vasutvonalat kezdené gyorsan építeni, s ezáltal a mellett, hogy a birodalom hadseregének mozgathatására egy sürgetően szükséges utat kezdene, megnyitná előttünk a piacokat, s az inséggel fenyegetett munkás osztálynak foglalkozást adna a bekövetkező őszi napokban, midőn az munkát úgy sem talál.

Lapszemle.

Utóbbi számunkban közöltük volt a „P. N.” bécsi levelezőjének azon tudósítását, hogy Bécsben a bővebb reichsrathról, s a magyaroknak abba bevonszásáról, Majláth leléptéről stb. suttognak. A levelező azt is megemlítette, hogy az országgyűlés gyors összehívásában már csak a „Debatte” bizik.

Ennek ellenében említettük azon versiót is, mit a „Morgenpost” vetett fel, azt állítván, hogy a 15-ös bizottmány munkálatait ott minden pontjában (nem lényegesebb pontjaiban a mint a „H. Z.” távirata után mi is hoztuk), elfogadták.

Az elegy hírekből látható, hogy a kormány még mind nagy bizonytalanságban tartja a közvéleményt, de látható az is, hogy a különböző pártok, centralisták, foederalisták keményen dolgoznak, s hogy a centralisatio és reichsrath eszméje felmerült, azt tagadhatlanul igazolva látjuk azáltal, hogy a félhivatalos „Oest. Zeitung” szükségesnek vélte ezen hír ellen felszólalni; s a „Debatte” is, mely kisebb nagyobb mérvben a mostani kormány által inspirálva lebet, állítja, hogy a centralisationnak nincs jövője, sőt megmarad azon reménye mellett, hogy a magyar országgyűlés minél előbb össze fog hivatalni.

Az „Oest. Zeitung” cikkének fontosságot tulajdonítanak azért, mert biztosít, hogy a centralisatio rémképétől e kormány alatt legalább, nem igen félhetünk, azonban a cikkében kimondott „festina lente” elv nem igen alkalmazható sem az összes birodalom, sem a magyar királyság mostani helyzetéhez.

Mind a külvárosok, mind a belrendezetlenség egészen ellenkezőleg gyors cselekvést követelnek, és valóban Austriát most csak oly kormány ragadhatja ki az örvényből, a mely elég alkotmányos érzékkel s politikai bátorsággal bir gyorsan cselekedni s cselekedtetni a törvényhozás által, s a mely a tevékenység mellett elég lángeszűséggel bir arra, hogy a restitutiót a jog biztos alapján, az újabb társadalom kívánalmaival összhangba hozva legyen képes végrehajtani. Az „Oest. Zitg” fenn említett cikke így szól:

„A nép szavazására tartja, hogy meggondolatlan elhamarkodás, s belátás nélküli buzgalom nem vezet célhoz.

„A ki lóra ül s nem vizsgálja, jól van nyergelve a paripa, kapott e zabot, van-e a lábán patkó; a ki hadakozni megy, és otthon feledi a löport és a golyót, az gyorsan indul, de célhoz nem jut. A fontolva haladás nem egyértelmű a restaggal és álmoassággal.

„Pédának okáért elhamarkodás volna, ha az alkotmánykérdésben nem akarnánk meghallgatni a Landtagok véleményét: mert nem áll az, hogy valamely igen liberalis előleges lépés e tekintetben minden akadályt legyőzhetne. Korábban azt vitatá az oppositio, hogy Schmerling ur megmenthette volna az alkotmányt, ha erélyesen liberalis politikát követ. Hogy e vélemény tévedés volt, ma már kiderült. A belga vagy a svájci alkotmány szabadelvűségének behozatala sem hallgathatta volna el a nemzeti pártokat.

„A februári alkotmánynak azon haszna van, hogy ha soha sem lett volna kibocsátva, ma, százezeren vélnek, hogy egy alkotmány octroyálása célhoz vezet. De ezért még ma is találkoznak, a kik a szabadság eszköztét abban találják, hogy a febr. charta helyreállítassék.

„Azonban bajos követni azoknak eszmemenetét, a kik a febr. alkotmány helyreállítása által vélik a belbékét megállapítani. Ha a kormány összehívna a reichsrathot, nem tehetné, hogy legfőbb rendszabályait ne ezen gyűlés votumának értelmében bocsátaná ki. Ez esetben annál erélyesebb tiltakozásra számolhatna aztán azon tartományokban, melyek a reichsrathban képviselve nincsenek. Még a legjobb törvényeket is visszavetnék, csak azon okból, nehogy törvényhozási autonómiajokat veszélyeztessék. A febr. alkotmányt csak úgy lehet helyreállítani, ha azon elvből indulunk ki, hogy az mindenkit kötelez, s a magyar vagy más országgyűlés nem bir joggal azt félrevetni. A visszaállítás egyértelmű azzal, hogy a birodalom egyik részét ismerjük el az egész képviselőjének, s a másikat ennek alá kell vetnünk. Ha pedig helyreállítjuk s nem vagyunk képesek annak a gyakorlatban is érvényt szerezni, akkor a kormány csak compromittálna magát. A korábbi kormány octroyálását csak az mentheti, hogy jó akarattal és jó hiszemmel tette, a mit cselekedett. Ezen hit ma már a legvilágosabb tapasztalatok folytán végképp megsemmisült; egy újabb experimentum ellenkezne a méltóság és bölcsesség követelményeivel. Ha a régi ut nem vezetett célhoz, világos, hogy ösvényre kell térni.

— A „P. Lloyd” bécsi levelezője a belügyi kérdéseket illetőleg ezt írja: „Az utóbbi napokban a kabinetben fontos tanácskozások folytak. A külügyet illetőleg a ministerium azon nézetben van, hogy minden új bonyodalmat a külfölddel kerülni kell. A francia compensatio-kérdésben Austria passzív magatartást vesz fel s komoly esetekben is semleges marad.

Ezen levelező szerint a ministeriumban a belügyekre nézve is nagy határozatok keletkeztek. Azon nézet, hogy a magyar országgyűlésnek „concessio”-kat kell adni, hogy a magyar ügyet végre szabályozni kell, teljes tulsulyt nyert. Erősitik, hogy a kabinet tagjain kívül majd minden főherczeg ezen véleményben volt. Az országok és tartományok csoportozati rendszerét a tanács egy szertűen mellőzé. Ellenben a német szláv tartományokat illetőleg visszamennek most az oct. diplomára s a szűkebb reichsrath helyett, mely a cseheknek nem kell, a Landtagok delegatusaiból alakuló gyűlést hívnak össze, mely aztán Magyarország delegatusaival határozzon a „birodalmi ügyek”-ben. Mondják, hogy a cseh pártvezetők ezen tervet támogatni fogják. A legfelsőbb elhatározás ezen tárgyak fölött a legközelebbi napokban fog megtörténni, s mihelyt ő Felsőge a tanács ajánlatait elfogadja, gyorsan következnek a végrehajtás. A pénzügyi kérdések szintén napirenden voltak s ezeknek eldöntésétől függ Larisch grófnak megmaradása a ministeriumban.

Hazai intézetek

A dézsi ev. ref. egyház reáliskolai alapügyi bizottsága évi jelentése ez alap állásáról.

(Folytatás.)

Egyházi tanácsunk a városi hatósággal kötött egyezményt megerősítő egyházi főtanács határozat vétele után ez érdeken rögtön 208. sz. a. az építési terv készítésére a cs. kir. járáshivatalt kéré meg, s miután az innnen 1019. sz. a. kijelelt cs. kir. mérnök félévig mit sem dolgozott, az építési tervezet megkésztetésére egyházunk tagját, mérnök Balogh Györgyöt kéré meg. 1858-ban jan. 3 kán mérnök Balogh György tervezetét beadja 1. sz. a. s január 10-kén 5. sz. a. már tárgyalatik is az ügybe kinevezett bizottságnak véleményes munkálata, melyben ajáultatik, hogy:

1. Ez épületterv fogadtassék el.
2. A tervezett épület fin-elemiiskolának egy felsőbb tanintézeté (algymnasium vagy reáliskolává) kiegészítése érdekében közadakozás útján építtessék fel.
3. Ez érdeken kéressék ki az egyházi főtanács beleegyezése és pártfogása, s a politikai hatóságoktól engedély a gyűjthetésre, azután nevezessék ki ez érdeken egy bizottság, mely egyházunk nevében az épület térképét homlokzatán hordó felszólításokat küldjön szét a bazába, s gyűjtőn ez érdeken tagjai által személyesen a városban és vidéken, igyekezzen a közvetlen adakozásokon kívül más jövedelmi források útján is ez alapitokéjét gyarapítani, minden eljárásáról és az eredményről időszakonként az egyházat értesíteni, az annak idejében ez uton begyűltendő összegeből felelendő épület jövedelméből csak annyit fordíthatván az egyház más alapjaira, mennyit a lerontandó Muesai telken levő épületek és négysegű bástya azoknak jövedelmeznek. Mely véleményes munkálatot egyházi tanácsunk egész terjedelmében elfogadván, határozatilag kimondá, hogy a tervezett épületet reáliskolai alapnak jeleli ki, s szándéka létesíthetése érdekében a mérnöki munkálatot a bizottsági véleménynyel együtt, helybeahagyás, támogatás és pártfogolás végett az egyházi méltóságos főtanácshoz az irt szám alatt felküldi.

Ezen bizottsági munkálat s az egyházi tanácsnak arról hozott irt határozata jelelék ki mind eddig az irányt, mit ez ügyben egyházunknak eddig minden testületei, egy bizottságunk is folytonosan követtek.

A méltóságos főegyházi tanács által 1858-ban martius 7-kén 115. sz. a. az egyházi tanács a bizottsági véleményre alapított határozata helybenhagyatván, egyházi tanácsunk 30. sz. a. az építési tervet átév a dézsi cs. k. járáshivatalhoz az a szerinti építkezés és ez érdeken gyűjthetőség megengedése végett. Mire nézve a járáshivatal az épület tervszerinti építkezhetésre 1836. sz. a. s a gyűjthetésre a cs. kir. kerületi hivatal 2849. sz. a. az engedélyt megadván, egyházunk tanácsa június 20-kán 86. sz. a. ki is nevezé bizottságunkat, utasítául adván eljárásainkban az 5-dik sz. a. elfogadott s a méltóságos főegyházi tanács által is helybenhagyott véleményes munkálat szerint járni el. És már itt kezdődik bizottságunk működése, melyről időszakonként a t. egyházi közgyűlés és tanács hoz, tettünk jelentéseket, s melyek nagyobb részint a hazai politikai lapokban is megjelentek.

Azonban szükségesnek látjuk bizottságunk régiebb működését is röviden felemlíteni.

Az 1858 dik év végén megalakulván, s jegyző és pénztárkönyve vezetése módját is megállítván, az egyházi tanácstól vett utasítás értelmében az épület-tervezetet homlokzatán hordó felszólításokat felajánlási ivatek s kötvénypéldányokat nyomatott s ezeket 1859. febr. 6-kán az egyházi közgyűlés elé terjeszté, mely által azok elfogadtatván, a felszólalást a „Kolozsvári Közlöny”-ben kinyomatta s megkezdé tetteges működését, minnek eredménye volt, hogy az 1860-dik évben 4 egyház tanácsai és 8 egyházi közgyűlési számok alatt tárgyalat jelentést szerént az 1859. év végén részint készpénz, részint államkötelezvény, részint pedig tíz éven át évenként fizetendő összegekről szóló kötelezvényekben csak is a dézsiek által felajánlott összeg 9337 forint. 1860-ban a gyűjtés a vidéken folytattatik s ez év végén az 1861-ben 19. sz. a. egyház közgyűlése tárgyalat jelentést szerént a felajánlt összeg 11,636 forint 40 krt tett.

Ezenkívül Dézs város által 50 öl fának téglagátás végett levátatása engedtetett meg, minek egyházi közérővel behordatását a bizottsági működést méltányló elismeréssel fogadott egyházi közgyűlés az irt szám alatt határozá el.

kik körülötte ragyognak. Adja isten, hogy meglejtő, termékenyítő napokká nőhessék ki magukat, hogy mondhasák, hogy mondhasuk: „borura derül!”

* István főherceg jelenleg Bécsben és pedig a csász. burghan időz. A „Ll.” bécsi levelezője nem hiszi, hogy ő fensége újra a közpályára lépne. A főherceg ugyanis nagymérvben megbeteg, és úgy látszik, hogy Bécsbe jövetelének célja nem más, mint Magyarországon fekvő birtokait ücsücsére, József főgre ruházni.

* Könyves Máté, a legidősebb magyar színész, közelebből N. Váradon megbalt. A boldogult hosszú éveken keresztül itt Kolozsvárt lakott, s mint szinpadör kereste kenyerét. Daczára késő öregségének, eleven s folytonosan vidám kedélyű volt. A múlt tavasszal egy vidéki kis társulathoz csatlakozott, onnét azonban visszajött gyalog Kolozsvárra, s innét valószínűleg ismét gyalog Váradra ment, hol azonban tartós egészsége felmondta az engedelmességet s meghalt. Temetését a Follinusz társulata eszközölte. Alkalmilag közölni fogjuk életrajzát. Ő, ki egy felszázadnál tovább szolgálta a nemzeti színészetet, ki a legelső uttörők s a legelső izgatók egyike volt, megérdemli, hogy pályatársai bármint szerény emlékekkel jelöljék meg sirját.

— A kolozsvári zene-conservatoriumról. Ha meggondoljuk, hogy a 30-as években, midőn magán bázaknál egy ötöd annyi zongora sem volt, de azonban két hangászkar telt ki zenekedvelőkkel, s még az akkoriban keletkezett zenekörnek is jutott működő tag; ellenben, ma, midőn minden ablakból csengés-pengés hallik, egyetlen egy hangászkar sem létezik, a színház, ha katonai banda nem lesz, a mindennapi zenét cigányokkal kell hogy pótolta; operát meg nem adhat, a zenekör meg nem bír feléledni, mivel sem pártoló, sem működő tag nem találkozott bármily szerény számmal: mindezeket megfontolva mondjuk, aligha egy kicsinyt nem kell megdöbbenünk zenei műveltségünk állása iránt. Midőn ezt az ügyet olvasóink megfontolására szöbba hozzuk, egyszersmind figyelmükbe ajánljuk a zenetigy egyik fűtényezőjét, a conservatorium viszonyait, melyekről a mindjárt következő kimutatás jött kezünkhöz. Tegye ki-ki kezét szívére s mondja meg, méltók-e ezen viszonyok egy oly városra, minő Kolozsvár?

A kolozsvári conservatorium részéről augusztusban tartott bizottsági gyűlésben az iskolai és pénztári állapotokról következő adatok jöttek tudomásra: A) Az iskolában folyt naponként 4 órai tanítás két tanár által. Tanulóinak száma jelenleg 29. Havi tandíj 80 kr. B) A pénztári jövedelem. Az 1864-diki végig megvizsgált pénztárnoki számadás szerint maradt a pénztárban: a) kötelezvényekben 134 frt 99 kr; b) készpénzben 351 frt 3 1/2 kr; Ezekhez járult 1865-ben c) a ns várostól 9 hónapig részvény 1865-ki januártól szeptember végéig 300 frt; d) iskolai díjban december végéig 258 frt; e) a fennebbi készpénz elocált részének kamata 9 frt 75 kr, összesen: 1050 frt 77 1/2 kr. o. é. — 2) Kiadás 1865-diki december végéig: a) A két tanár esztendői tiszteletdíja 630 frt; (Az igazgató és pénztárnok 1849-től kezdve minden díj nélkül viszik hivatalukat); b) szolga fizetése 37 frt 80 kr; c) fűtés és világítás 36 frt 96 kr; d) elkerülhetlen apró költségekre 14 frt 52 kr, összesen: 719 frt 28 kr. 1865-ki december végéig maradt tehát a pénztárban: a) készpénz 331 frt 49 1/2 kr; b) nem igen felvehető kötelezvényekben 134 frt 99 kr.

* A legújabb pénzügyi tervek felől félhivatalos forrásból a következő közlés jelent meg: A hír, hogy a kormány képzserkülösökhöz nyulna, vagy a kamat leszállításra gondolna, alaptalan. A provisorium idejére azonban a nagy pénzügyi kérdések alkotmányos megoldásáig s mind a folyó államszükségletekre, mind a rendkívüli kiadásokra a kellő pénzerőket azonnal meg kell szerezni. Mint-hogy azonban a rendes bevételek inkább megapadtak, mint növekedtek, s minthogy belföldi kölcsönre éppen oly kevés lehet gondolni, mint külföldre, a kormánynak körülbelől nincs más út nyitva, mint-hogy a körülötte levő csereszkezőket megszaporítsa.

* Ulrich Józsefnek vasárnapra hirdetett tűzijátékát a rendőrség betiltotta.

* Közelebből a déli vasuton külön vonattal 370 porosz fogoly érkezett Bécsbe, kik ott meg sem állapodva, azonnal tovább szállítottak Brünne. Ugyanannyi austriai fogoly is utban volt haza felé. A hadi foglyok kiadására folytatattak.

* A bécsi Reichsrath épületben furcsa dolgot találtak. Az ottlevő rendőrök egyike ugyanis a földön egy csomagot talált, melyre gyújtó kőc volt megerősítve. A csomagban lőpor volt, még pedig kilencz font. A tettes még nincs kinyomozva. Elképzelhető, hogy az itt lakó hivatalnokokra nézve ez nem a legkellemesebb meglepetés volt.

* A „P. Ll.”-nak Nándor Fehérvártól folyó hó 12-ről következő irnak: Türr tábornok 10 nap óta Nándor-Fehérvártól mulat. Ő bizonyos Kiss kíséretében titkon Bukurestből egy gözűsön Orsovára utazott, és Milanovacnál lépett szerb földre. Scovasso olasz consul, Victor Emanuel király természetes fiúve, több ízben biztosítá őt, hogy audientia fog neki szerezni a fejedelemtől. Ez azonban határozottan vonakodott a menekültet fogadni. Türr kétszer volt ugyan a nevezett consullal Garasanin miniszterelnöknél, de ez sem fogadta el terveit. A

fejedelem, Garasanin és Merinovic, a senatus elnöke végre elutaztak, s most Türr csak Oreskovicsal, egy itt élő volt osztrák tiszttel érintkezik. Úgy látszik, Szerbiában arra a belátásra jutottak, miszerint maga az eszély javasolja barátságos lábon maradni a nagy szomszédal, Austriával, daczára a csapásoknak, melyek utolsó időkhöz a birodalmat érték. Ide járul még az a körülmény is, hogy a többi európai nagyhatalmak sem akarnak újabb bonyodalmakat előidézve látni Keleten.

* Fehérvári Antal a pesti lapokban jelenti, hogy társulata már szervezve levén, több tagra már nincsen szüksége. Magán uton úgy értesülünk, hogy egy hét alatt 112 mond százitizentkét tag jelentkezett, kik között nem kevesebb, mint 12 vidéki igazgató volt, kik ez idők szerint szélnek eresztették társulatukat. Fehérvári, úgy látszik, jó társulatot fog összehozni, hisz válogatni a tagok között sohasem volt több módja, mint most.

* Színházunk belső díszítéséhez az aranyozásokat a múlt hét folytán indították le Bécsből, s így talán az ősz folytán a színház nagyjában készen lesz. Hogy mikor lesz véglegesen befejezve az építkezés s a javítgatások, azt bajos lenne mostanra még remélni is, mintán Kagerbauer ur azt a régi példabeszédet választotta mottojául: lassan járj, tovább haladsz!

* Rajka Teréz, a kedves fiatal költőnőnek egy kötet költeménye jelent meg Pesten Heckenáznál. Sietünk a legelső közzétett a legmoleghebben ajánlani a kiváló tehetségtű ifjú költőnőnek e művét, melyben a szerelem, nőieség, természet, a gyermek szeretet, olyan szép, annyira találó színekkel vannak festve, hogy e tekintetben pályatársnői között már is hatalmasan kezd előtérbe lépni.

* Klapka csapatai felől, Standinről aug. 9-ről a bécsi „Fr. Bl.” a következő tudósítást közli: 9-dikén két porosz katonai külön vonaton szállított Klapka hadteste Pohlól Ratiboron át Poroszországba. Körülbelől 1800 ember volt, részint gyalogság, részint lovasság. Mindnyáján piros saphákon a porosz kokárdát viselték s úgy voltak egyenruházva, mint a honvédek 1848-ban. Feltűzött szíronnyal, mint egy az európai fejedelmek által elismert katonai hatalom, vonult be a hadesapat a vasuti indóházba. Fegyverük, t. i. löfegyverük hánnoverai volt, a tisztek rojtjai ezüstből s mindegyikük kardon kívül revolverrel is fel volt fegyverkezve. Klapka és sok tiszt kísért, újságot hoztak, melyben mohón olvasták a sajtó véleményét vállalkozásuk felett. Ha meggondoljuk, hogy mily gyalázatos eszközöket használt fel a porosz kormány, hogy Austriát foglalkoztassa, ha megfontoljuk, hogy a porosz eljárás mily homlokegyenest ellenkezik minden népjoggal, midőn esküszögő austriai katonákat löfegyverzett Austria ellen, a nemzetközi jogviszonyok furcsa világítását nyernek. — Krakóba azon távirat érkezett, hogy a (porosz) magyar legio, mely 8-dikán Pohlön táborozott, Neissára szállított. — A „Gwiadzka Cieszynsha” Suchából a felől értesül, hogy Klapka és Kossuth fiaival az orlowai kastélyban lennének és jul. 28-ról 29-kére virradó éjjel a subai erdőben egy csupa magyarokból álló csapat táborozott. Más hírek szerint Klapka kedden (31-kén) lépte volna át visszamenve Dobránál, Teschen és Friedeck között a magyar határt, mi megint más hírekkel ellenkezik, melyek szerint Klapka csapataival már 29-én s 30-án hagyta el a magyar földet.

* Kapcsolatban e hírrel megemlítjük, hogy a „Debatte” szerint a Klapka táborát a porosz kormány nem fogja még feloszlantni.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, aug. 15. A „Wand.” írja: „Egy mai berlini távüregny tudatja, hogy az ott folytatott békealkudozásokban Bajorország irányában nehézségek jöttek elő. A mint tényleg értesülünk, ezen berlini közlemény nem csak nem tulzott, hanem azt még oda egészíthetjük ki, miszerint a nehézségek kiválókép Poroszországgal azon makacs magatartására visszaviendők, melynek fogva jelentékeny területátengedést és hadiköltséget követel Bajorországtól. Poroszország ezen mód nélküli fellépésének tulajdonítandó, hogy a müncheni udvar kénszerültet ügyét két nagyhatalom közbenjárása elő felebezní. Párisban és Sz.-Pétervártól kellett Poroszországgal példátlan nyomása ellenében támogatást keresnie. Többire nézve szintén tudósítatunk, hogy Poroszországgal eljárása a hánnoverai királyság ellenében is kíméletlen. Daczára annak, hogy az oldenburgi nagyherceg a Welf-dynastia fentartására mindent reá fordított, mindazáltal csak európai jellegű események a dolog állását nem változtatják, az egész Hannovera porosz felemésztésnek s a királyi ház az elmozdításának néz elébe. A Welf-ház egyetlen reménye szintén Oroszország mihamarábbi közbelépésének eseménye. Hogy ezen esemény jelenleg nagyon erősen előtérbe lépett, ténynek mondható.” (?)

A „Presse”-nek írják: „Midőn a poroszok július 16-án Frankfurtba bevonultak, zenéjük e dalszóvegtől indultól játszotta a „rajnai ör.” Valjon előre érezte-e, hogy a Rajnánál fog ezen véres dráma végigjátszani, melyet a vér és vas embere Szász- és Csehországban, a Majna és a Saale mentén oly nagy szerencsével jelenetezett! Ma a felhí-

vatalos „Frankf. Journal” maga mondja, mely annál inkább félhivatalos, mert az itteni sajtóbívatál közvetlen ellenörködése alatt áll, hogy „a viszonyok Franciaországhoz igen komoly természetiekké lettek, és e lapnál többet mondanak a csapat áthelevezések, melyek nagy sebtben és szakadatlanul folynak, mert minden a Rajnához vonul, mi pedig szükséges volna Hannoverben, hogy a nyakas népben ott a dolgok új rendé iránt tiszteletet és a bekelezés iránt kedvet és szeretetet gerjeszzen. Abban is rossz előjelt látnak a poroszok részéről, hogy Reculot, a francia követ a német szövetség-nél parancsot kapott ismét Angsburgha visszatérni. (?) A gróf holnap már elutazik és azt monddta volna: hogy ő egyáltalában nem utazik azért, miszerint illemi kötelességet teljesíten a szövetségi gyűlés ünnepélyes temetésénél. A bangulatrol, melyet a dolgok új fordulata a kedélyekben keltett, nem akarok szót vesztegetni. Egész Németországra nyomás nehezu, és azt sejtik és félnek, hogy a gondviselés nem csak egyedül a bűntöt fogja snjtani.”

Lemberg, aug. 12. A „Debatte”-nak írják: A ruthenek azon töredéke, mely zászlójára a moskovitismust írta, már a háboru alatt is merészebben hordozta a fejét. A „Slovo” gondosan összeszedett a külföldi lapokból minden szót, a mi csak távolról is vonatkozhatott Galieziának Oroszországgal el foglaltására. Egyik legutóbbi számban pedig nem kis meglepetést okozott egy vezércikk, melyben kereken kimondatik, hogy kezdettől fogva biba volt a rutheneknek ruthen nevet használni, s bizvást kikialltatják magukat oroszoknak, mert az ő nemzetiségük határai nem Gácsországgal határolódnak, hanem sokkal beljebb a Dnieperen túl keresendők. „Tele torokból ki kell nyilatkoztatnunk — mond a „Slovo” ezikke — miszerint nem hagyjuk magunkat chinai fállal elkülöníteni az orosz világgal való nyelvi, egyház- és nemzetiségbeli közössegtől. Nem vagyunk mi többé az 1848-diki ruthenek, hanem oroszok vagyunk; de valamint eddig, úgy ezentul is rendületlen hívei maradunk az osztrák monarchának és a felséges Habsburg dynastiának.”

Angolország. London, aug. 15. A „Reuter féle iroda” jelelti: „Napoleon fogadta a porosz követet, ki neki átnyújtotta Poroszország választát a határigazítást követelő francia jegyzékre. Poroszország ezen követelést elfogadhatlannak nyilváníti.”

A császár azt felelte, hogy a közvélemény által indittatva levén ezen jogosnak tartott kívánságot kijelenteni, egyszersmind helyeseknek ismeri el Poroszországgal érveit, megjegyezvén, hogy a Francia- és Poroszországgal közötti jó egyetértés semmiesetre sem fog megzavartatni.”

Franciaország. Páris, augusztus 10. A „Siécle” tudósítja ma egy tudósításában Berlinből tárgyalja azon eselszövényt, mely most a porosz udvarnál szövetett, hogy reá bírássék a király az elűzött hercegeknek trónjába visszahelyezésére. „Oroszország, mely az ő visszahelyezési értekezletét elejtette, most a királynál egyenesen ennek érdekében fáradoz, és Oubril ur, ki finom, eszélyes diplomata, a királyra kíván befolyást gyakorolni, oly módon tintetve elő ügyét, miképp ő, t. i. a király, boldogult testvére nézeteivel egészen ellenkezőleg eszelesek, szándékában van a forradalommal szerződésre lépni és oly fejedelmeket, kik 1848-ban erőlyesen hárözoltak, istentől nyert trónjukról megfosztani. Ezenkívül a különféle hercegnők és fejedelmi nők is ostromolják kérelmükkel a király szívet, ki tulajdonképp a legjobb ember, és ennél fogva alig állhatna ellent az ellötte kiűzött könyeknek.... Bismark urnak most egy nehéz feladata van; meg kell támadnia azt, mit egykor pajtáskodásnak (cousinage) nevezett.” A „Siécle” tudósítja a menekült udvarok visszaállítása ellen nyilatkozik, mintán ezek az orosz-osztrák eselszövények tüzhelyét képezik. „Hogy Porosz- és Németországot csak sajnálnunk kellene, ha a régi dynastikus versenységek és eselszövények ismét életbe hivatnának. Egy pillanatban bíhetjük, hogy Bismark ur a „parveque” orosz uralomnak szintén aláveti magát; de a dán háboru és kivált az utóbbi események az ellenkezőt bizonyítják, és most az a kérdés, vajlon Oubril ur és a „cousinage” vagy Bismark fog-e győzedelmeskedni — ki oly tisztán lát.”

Németország. München, augusztus 3. A „Presse”-nek írják: „Ma este itt nagy népgyűlés fog tartatni. A program szerint azon lépéseket illetőleg fogna határozat hozatni, melyek Bajorországot Poroszországhoz közelebb hoznák. Ma reggel (írott) falragaszok azon egyéneket, kik ezen gyűlésbe részt vennének, fenyegetik. — A sorkatonaság, valamint a honvédség (mely hosszabb idő óta látja el az egész őrszolgálatot) már tudósítva van, hogy netáni esendháborgatásoknak (lakosságunk ez idő szerint rendkívül izgatott) még jókor elejét vegye.”

Berlin, aug. 13. A Gneist Grabow-féle felirati javaslat kijelenti a ház készségét a szükséges eszközök megadására, köszönetet mond a királynak a fölmentést illetőleg ejtett szavaier, reméli, hogy az alkotmány-viszály teljesen véget fog érni, s végül ezeket mondja: Valamint az 1808 — 1815-diki években az idegen uralom lerázása, a hatalmi állás kiterjesztése a benső állam-élet megifjulásával együtt, a népjogok megállapítása által s azon dicős férfiak közreműködése mellett, kik a

porosz kormányzatot és igazságügyet képviselték, folyvást előbbre haladt, úgy most is óhajunk, hogy felséged is hasonló értelemben és nagyobb mérvben legyen a német ujjauszületés létrehozója.

A Waldeck-féle felirati javaslat köszönetet mond az urnak, királyak és vezérnek, a döntő csatákért. A vívmányok jelentékenyek voltak; a szövetségi alkotmány megszűntetése, a kisállamok korlátolása, Poroszország hatalmi terének nagyobbitása, Németország egyesítése. A győzelem gyümölcsei csupán a népképviselőt és a kormány együttes működése által érlelődhetnek meg, a javaslat alzáttal fogadja a királynak a költségvetés és állami háztartásra vonatkozó nyilatkozatát, az előterjesztendő pénzügyi javaslatokat s a szövetségi képviselőt egybehívását, végre pedig a birodalmi alkotmányra utal.

A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: „A szövetségi szerződés, melyeket Poroszország a barátságos német kormányoknak megküldött, az utóbbiak meghatalmazottjai által aláírtak, mások e napokban fogják azokat aláírni. Az annexiókra való előkészületek a legnagyobb erélylyel folytatnának. Azon aggodalmak, hogy kivitelők több oldalról akadályokra fog bukkanni alaptalan. Az erre vonatkozó javaslatok legközelebb a kamrák elé fognak terjesztetni.”

Bismark terve szerint mindaddig nem történnek annexió, míg az észak-német parlament azt ki nem mondotta. Poroszország ezalatt a bekelezésre kiszemelt területeket polgári biztosok által fogja kormányozni. Bekelezetett fognak (az Elberchegsegeken kívül) Hannover és egész Hessen; Frankfurt városa némi külön (reichsunmittelbar) állást nyerne; Hamburg szintén. Állítólag több tárcza nélküli miniszter fog kinevezettni és pedig nem porosz tartományokból. A koronahg nejjével együtt Sléziába megy; a királynak az orvosok valamely fűrdő használatát javasolják, ez azonban politikai tekintetek alatt aligha meg fog történni.

Berlin, aug. 14. A képviselőház ülésében az igazságügyi miniszter benyújtotta a fölemlítési javaslatot az 1862-től egész mostanig terjedő évekre, és felhatalmazást kért az 1866 kiadásoknak 154 millióvali fedezésére; a legközelebbi év állása még ez év vége előtt közzé fog tétetni. A kormány igen czélszerűnek tartja a kincstári jegyek kibocsátását, miért is előllozt a kölcsönfelvételtől; még nem látható be, vajlon nem lehetőségek-e még további zavarok is, minthogy jelenleg csak fegyverszünet és nem béke kötöttet.

A „Staatsanzeiger” a következő had- és belügyminiszteri rendeletet teszi közzé f. hó 7-kéről: „Vonatkozással július 29-diki kibocsátványunkra ezennel elrendeljük, hogy a második év évi hadkiegészítés rögton ismét megkezdendő és lehetőleg előmozdítandó. A legénység beosztására nézve a határidő eshetőleg később fog meghatározatni.”

Oroszország. Sz.-Pétervár, auguszt. 14. Este. A hivatalos „Nordpost” jelenti: „A merénylet feletti vizsgálat be van fejezve. A bűnrészesek elfogattak és vallomásokat tettek le; neveik nem sokára közzé fognak tétetni. Karakassow két socialista kormányellenes társasághoz tartozott, melyek Moszkvában „Szervezés” és „Pokol” név alatt léteztek. E társaságok összeköttetésben állottak az európai forradalmi bizottmányokkal. A merénylet célja volt általános mozgalmat idézni elő Oroszországban a forradalomra. Egy lengyel ügynőkség létezése fedeztetett fel, mely hamis hiteljegyek Oroszországha behozatásával foglalkozott.”

Oroszország nézeteibe és intentionaiba a „Journal de St.-Petersbourg” következő aug. 8-ról kelt érdekes cikke avat be:

„Még nem tudjuk, mennyi után sovárg Poroszország; a mit azonban tudunk, az, hogy a háboru, mely rá nézve szerencsés volt, a német szövetség óhaja ellenére vitetett; hogy a jog szempontjából, mely azon pillanatban, midőn a háboru kezdődött, érvényben levő törvények és szerződések által meg volt állapítva, ezen háboru szükségessége kétségtelen volt vonható és kétségtelen lett is vonva. A fegyver hatalma Poroszországnak biztosította a győzelmet.

Ha ezen győzelemmel vissza akarna élni, nem történhetné-e meg, hogy, tekintve az elfelejtett és eltépett szerződések állapotányait, találkoznának hatalmak, kik részükrol szintén a szerződések azon állapotányait akarák megsemmisíteni, melyek rájuk nézve hátrányosak vagy kényelmetlenek? Valjon ha az európai egyensúly meg lenne zavarva, megengedné-e Európa, hogy ez kizárólag Poroszország anyagi és erkölcsi hatalma előnyére történjék? És ha az európai egyensúly nem biztosítotték továbbra a hatalmak egyetértése által, nem volna-e természetes, hogy mindegyikük jövőben csak egyedül saját érdekét tekinteni.

Poroszország magatartásától függhet ma a nemzetközi szokásjog fontartása vagy gyökeres megváltoztatása.

Ha Poroszországtól azon tan „Mindenkinek magának” és „Jaj a legyőzöttnek” elfogadtatik, még nem értünk a politikai bonyodalmak és a területi változtatások végére, ha jövőre az erősebbek jogát minden más jogot fog pótolni és ha bíró egyedül az lesz, ki az általa igényelt jogot felhasználja, akkor Európa új korszakba lép, és a meghódítás a hatalmaknak már csak egyéni lelkiismeretük és az opportunitás kérdése.”

Az amerikai al-államtitkár Fox az Unio nevében átadta a czárnak a congressus által megszávozott üdvözlő iratot. Az ezelet mondja: „Az Oroszország és az Unio államai közt rég fennálló kötelesség és az utóbbi amerikai háború alatt megváltoztatlan barátsággal erősödött; a ezért fenyegető veszély Lincolnra emlékeztet, és az Unio hálát ad az Istennek, hogy az orosz nemzetet, Amerika szövetség-társát, szerencsétlenségtől megmentette.”

A sz. pétervári „Golos” mondja: „Oroszországnak a gondviselés azon hivatást adta, hogy Lemberget elfoglalván, természetes határait szervezze, és hogy a Kárpátok alatt fekvő vidékeket, melyeken a magyar ruthenek laknak, elfoglalja.” — A „Moskowskie Wiedomosti”, melyben Katkow viszi

a vezérszót, szintén Galiczia elfoglalása mellett kardoskodik, állítván, hogy az osztrák ruthenek előcsapatai az orosz nemzetiségnek. Ezen alkalommal helyben van megemlékei, hogy a lengyelek régóta nem fáradsanak ki az államvesztélyt orosz propagandára rámutatni, mely Galicziában a ruthenek közt tüzetik.

Ujabb. Prága, 17. A bécealkudozások kedvezően folynak. Poroszország ajánlatai, melyek csak kevesben térnek el az austriaiktól, Bécsbe küldetnek. A Brünnelel való közlekedés újabb megnyitása iránti szerződés aláíratott. Az eddigi osztrák-porosz vám- és kereskedelmi szerződés ideiglenesen megmarad, föntartatván annak későbbi szabályozása. A béke 8—10 nap alatt meg lesz kötve.

— London, aug. 17. A Renter-féle távirat hivatalt jelenti: A belga király megnyugtató levelet kapott Napoleontól, melyekben a francia császár mondja, hogy nem szándékozik Belgium részeit bekebelezni, hanem inkább azon van, hogy dynastiáját megerősítse.

— Florenz, aug. 18. Lamarmora, mint a tábornoki törzs főnöke, felmentését kérte; a tárcza nélküli minisiteri állásról szintén lemondott. Ennek következtében Cialdini nevezetett ki a tábornoki törzs főnökévé. Pettinengo hadügyminisiter beadvány lemondását, helyébe Cugia tábornok nevezetett ki.

— München, aug. 18. A mai „Baierische Ztg.” a békétárgyalások kedvezőbb alakulását constaltatván, a béke közeli megkötését hiszi várhatni.

Gabonaár Kolozsvárt aug. 16-án 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)
Tisztabúza 3 frt 66 kr. Elegybúza 2 frt 66 kr. Rozs 2 frt 50 kr. Árpa 2 frt — kr. Zab 1 frt 26 kr. Törökbuza 4 frt — kr. Pityóka 1 frt 30 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augustus 20-án: 5%. Nemzeti kölesön 100 frt. 64.30. 5%. Metalliques 100 frt 60.—. Bank-részvény 716.—. Hiteletkezeti részvény 200 forint 143.10. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 127.—. Ezüst 125.50. Cs. kir. arany 6. 3. — 1860. kölesön 74.70.

Augustus 16-án: Földtehermentesítő kötvény magyarországi 64.—. Erdélyi 61.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(271)

Kiadó szállás.

Külmagyarutca 242 sz. háznál 5 szoba, konyha, pincze, faszín és padlásból álló szép szállás f. é. Szt. Mihály napjától kezdődőleg bérbe adó. Bővebben értekezhetni Dietrich Samuel kereskedésében.

Ugyan csak DIETRICH SÁMUEL kereskedésébe új küldemény érkezett a rövid idő alatt általán megkedvelt és legjobb fehérmű mosó

Terpentin szappanból

melynek nagy rudja 45 kron árultatik.

(1—3)

(260)

ISKOLAI KÖNYVEK ÜGYÉBEN.

A közleg iskolai évbén szükséges könyvekre nézve bátor vagyok az erdélyi t. cz. tanár urakat és a népiskolák tanítóit tisztelettel felkérni, sziveskedjenek a szükségelt könyvek mennyiségéről engem minél előbb értesíteni, hogy azokat a kellő időre késedelem nélkül megküldhessem.

A bolti árak minden körülmények között szigorúan megtartanak; és a megrendelések a lehető ingyen példányok kíséretében, pontosan és gyorsan eszközöltetnek. Ajánlom egyúttal szives figyelmükbe mindennemű föld-abroszok, föld-gömbök, papír író- és rajzeszközökkel dusan felszerelt raktárat.

Könyvlaistromokkal ingyen szolgálok.

STEIN JÁNOS,

erd. muzeum-egyleti könyvtáros és kiadó.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevárt kapható:

ERDÉLY ÉPÍTÉSZETI EMLÉKEI.

Irta KÖVÁRI LÁSZLÓ.

30 fametszvényen.

„ERDÉLY RÉGISÉGEI” második, bővített kiadása.

Nagy 8-ad rét XII. 335 lap, szép velin papíron, ára 4 forint o. é.

RAJZMINTÁK

GYERMEKEKNEK könnyűszerrel összeállította tájékozó utasítással Tóth Tamás. Ára 25 kr.

Rendszeres utasítás

tökéletes szép és gyors írás

legrovidebb idő alatti elsajátítására. Gymnásialis, ipar-, real- és kezdő tanodák használatára összeállította Fiedler Tamás Kolozsvárt.

Ára 1 frt oszt. ért.

Gyakorlati Számtan.

Kereskedő és polgári életben előfordulható SZÁMITÁSOK leggyorsabb és biztosabb megfajtására.

Irta Turbucz Ferencz, dézsi kereskedői iskola tanító.

Ára 50 kr. o. ért.

A magyar nyelv teljes Szótára,

az egyes szók különböző értelmeinek szabatos meghatározásával, nélkülözhetlen segédkönyv minden magyar ember számára. Szerkesztette Ballagi Mór.

Egyes füzet ára 50 kr. o. é.

Egy bolyongó tárcájából.

Irta Asboth János. 2 kötet. Ára 3 frt.

Peres és perenkívüli eljárásra

vonatkozó szükséges

rendeletek gyűjteménye.

Ára 1 frt 60 kr.

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes;

minden a legújabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.

Irta Hilibi HALLER KÁROLY,

a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és kereskedelmi jog, esőrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az igazságügyi elméleti államvizsgálati bizottságnak tagja.

Ára 6 frt o. ért.

Koronás szőlőmivelés.

Irta Báthi Gábor fintaházi földbirtokos. Az erdélyi gazdasági egylet költségén. Ára 30 kr.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.

I-só kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.

III-ik kötet: 18 rajztáblával 1864—65. 4-rét 3 frt 20 kr.

NÖVENDEK LÁJJA 1865

april—decemberi folyama.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő közlöny, ifjuság számára. Szerkesztette Réthi Lajos. Füzve 3 frt. Csinos kemény kötésben 4 frt.

Egyedüli Könyvtár - Kolozsvár - 1865. Nyomatott az év. ref. fótanoda betűivel (Bél-farkasutca 74. sz.)

DOZSA DÁNIEL. Az északi fény.

Regény három kötetben. Ára 3 frt.

— Boronkai Margit. Tört. Regény

2 kötetben. Ára 2 frt.

— Oláh Judith. Történeti regény.

Ára 1 frt 20 kr.

— Zandirham. Székely hősköltemény, a IX-ik századból. Ára 2 ft 10.

Szerelmi pikantériák a frauczia

udvari életből. Oettinger után közli

Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

(275) (1—3)

Eladó szőlő.

Szentgyörgyhegyen az alsólabban a

hiddal átellenben négy és félfertály

szőlő terméssel vagy a nélkül örök áron

eladó. Értekezhetni a nagykaszárnával

átellenben 399 sz. a. tulajdonosnővel.

(272) (1—3)

Kiadó pincze.

Egy igen jó és nagy pincze

kiadó. Értekezhetni iránta belfarkas-

utca 74 sz. alatti háznál.

(266) (3—4)

Az Óvárban 238 számú

háznál, felvétetnek, a kö-

vetkezendő iskolai évfolyamra,

tiszteséges koszt- és szállás-

sal ellátva, több tanuló

IFJAK

10—12 évesek, a hol a német

nyelvben is gyakorolhatják ma-

gokat. Értekezhetni ott helyt.

(250) (4—4)

Egy ZONGORA

bérbe kiadandó,

havonként 4 frtért. Megnézhetni a Nagy-

hidról le jobbra, ujteza 331 számú

háznál. Értekezhetni Stein J. könyv-

kereskedésében.

(267) (3—3)

KABDEBO ISTVÁN

Marosvásárhelyt

elyálal folytonosan felelősség

MELLETT

erdélyi urbéri kárpótlási

kötvényeket

legrovidebb utoni új szelvények-

keli ellátás végett.

Vidéki bérmentes levélleli

megbizások pontosan teljesít-

tetnek.

(270)

HUTFELSZ KÁROLY

(2—3)

fűszer és gőz-fűsztr raktára

baró Radák-ház a főtéren

ajánlja magát állam-, iparpapírok, arany és ezüst

pénzmenek bevásárlása- és eladására.

(273) (1—3)

Haszonbér.

Torda Koppándon a Rákos vízen lé-

vő montliszt készítő legjobb állapotban új

malom, valamint ezen malom szomszéd-

ságában az országút melletti fogadóban

egész éven át gyakorolható bor és pálinka

árusítási jog, együtt, vagy külön is, folyó

1866-ik év Szt. Mihály napján kezdve három

évre haszonbérbe kiadó. Bővebb érte-

sítést vehetni Koppándon az udvari fel-

ügyelőségénél, vagy Kolozsvárt b. királyut-

czában számtartó Orbán Mózesnél.

(274) (1—3)

Eladó kosbarányok.

Gróf Bethlen Károly bethleni jó-

ságán 36 darab 1 1/2 éves s 42 darab idei

félvér angol kosbarány lévén eladó; ezen-

nel közhírre tétetik, hogy az elsőnek da-

rabja 20—25 frt, a másodiknak darabja

10 forint.

Venni óhajtok folyamodjanak alólt-

hoz. September 20-ig. Utolsó posta

Bethlen.

gy. BETHLEN BÉLA.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár - 1865.